

(Данас 8. 11. 2010)

„Супротставити се, а онда направити компромис“ могла би да постане мантра Немачке за успешне преговоре Европске уније. Немачка је вољна да издвоји финансијски пакет помоћи државама чланицама Уније у замену за строжа фискална правила и суспензију гласачких права, али захтев канцеларке Ангеле Меркел за трајне механизме за решење кризе заједно с променама Лисабонског уговора и упозорењем које је отворено упутила спекулантима који ће можда угрозити стабилност еврозоне, има далекосежне последице.

Захтеви Меркелове су у Немачкој умирили бирачко тело које је изражавало негодовање због пакета финансијске помоћи за Грчку. Захваљујући томе, утихнула је и опозиција коју предводе социјалдемократе и која нема бољу алтернативу да понуди држави. Штавише, жестока реакција канцеларке подсетила је ЕУ ко заправо држи карте у рукама у њеним оквирима, а њоме се истовремено нуди и разумно решење за управљање кризом.

Када је економска криза отворила Пандорину кутију фискалних проблема ЕУ, Немачка је иступила и помогла да се обезбеди финансијска помоћ за Грчку. Међутим, далеко од тога да је била пример политичке солидарности; подршку немачке владе Грчкој обележили су невољност и укори, што је брзо побудило страхове да ће једна држава чланица иступити из еврозоне.

Из грчке кризе је уследила важна поука - да су преговори кључни за опстанак ЕУ. Штавише, Немачка се из целе те епизоде изнедрила као држава која је веома свесна своје улоге у преговорима о решењима за паневропске проблеме.

Бес немачке владе због Грчке представљао је одраз расположења јавног мњења и потребе канцеларке Ангеле Меркел да се смањи буџетски дефицит земље посредством реформи друштвене безбедности, пензионог, образовног и банкарског система. Тај велики фискални изазов подигнут је на још виши ниво због притисака Слободних демократа, њених либералних партнера у коалиционој влади, који желе да обезбеде и

пореске олакшице.

Меркелова, припадница Хришћанских демократа, досад је успевала да постиже парламентарни консензус међу коалиционим партнерима. Међутим, њен кључни проблем је и даље промоција домаће економске експанзије и постизање споразума о самоодрживој европској стратегији. Меркелова и немачка социјално-тржишна економија су заправо на раскрсници. Да ли ће земља наставити да се креће добро утабаном стазом стабилности цена или ће морати да крене путем слободнијег тржишта?

Немачка, наравно, не заговара англосаксонски модел раста који изискује монетарну експанзију и инфлацију. Ипак, влада и мала и средња предузећа која чине стуб немачке економије, били су подстакнути јаким опоравком који је резултат извоза и који је земља доживела почетком ове године. Меркелова сада мора да размотри да ли опоравак подстакнут извозом може да излечи дугорочне економске бољке државе. Проблем лежи у томе што немачку економију заправо мучи ниска домаћа потрошња и инвестиције, што су проблеми с којима се тек треба ухватити у коштац.

Када је о Европи реч, улози у грчкој кризи тешко да би могли бити већи. Издвојен је спасилачки пакет од 110 милијарди евра да би се спречио одлив капитала и обновило поверење тржишта у еврозону, а чак веће државе чланице су жуделе за кредитом. Реакција Немачке на кризу није била само финансијска; представљала је симбол признања Владе Меркелове да је цена коју треба да плати једна држава да би изашла из еврозоне превисока.

Немачка је такође признавала да између тржишта држава чланица ЕУ постоји фундаментална зависност као и опасности које под таквим околностима вребају због прекомерних институционалних јазова. Можда је најзанимљивија чињеница да је Немачкој на недвосмислен начин освежено памћење да ниједно решење није могуће у ЕУ без преговора са осталим државама чланицама.

ЕУ је заправо у суштини преговарачки систем. Немачка је била свесна да су Грчка и Португал имали озбиљних финансијских потешкоћа пре него што су се придружиле еврозони, али је њима улазак у оквире еврозоне омогућен преко процеса преговора. Упркос несугласицама Немачке и Француске у вези са економским руководством ЕУ, преговарачи сада крче пут ка успостављању јединственог става ЕУ, што је умирило финансијска тржишта и, надајмо се, одредило тон координисаног и контролисаног

Без преговора ниједно решење није могуће у ЕУ

Пише: Мајкл Бол
недеља, 07 новембар 2010 14:00

раста.

Двадесет година од уједињења изнедриле су неке велике истине у Немачкој. А из садашње невоље ће не само Немачка већ цела ЕУ извући и неколико драгоцених лекција - преговори су бољи од жучних расправа, помоћ је најефикаснија ако се укаже раније и боље је применити преко потребну стратегију него покушати да се заобиђе проблем.

Мајкл Бол је директор Центра изузетности у европским интеграцијама „Жан Моне“ чије је седиште у Берлину; Корделија Фризендорф је истражитељ у Центру „Жан Моне“

(аутори: Мајкл Бол и Корделија Фризендорф)